

Lenny's Law

De veelgeprezen regisseur Paolo Sorrentino (*La grande bellezza*) heeft een tv-serie gemaakt, over Lenny, de eerste Amerikaanse paus. Een paus met rare regels. Wie moest Lenny spelen? Jude – halleluja – Law.

Door **Bor Beekman**

Het is alsof de duvel ermee speelt. Er valt een flink formaat kastanje, met bolster en al, boven op de perfecte schedel van Jude Law. Plok.

'Op mijn hoofd!', zegt de 43-jarige Britse acteur, die aan kwam wandelen om te spreken over zijn rol als onorthodoxe paus in *The Young Pope*, de tv-serie van de Italiaanse cineast Paolo Sorrentino (46). Hij schuift aan bij het vijftal journalisten dat al klaarzat in een tuin in Venetië. 'Dood', zegt hij, quasi-pruilend bij het kastanjeleed. 'Paus dood.' Dan, na een voorbeeldige glimlach: 'Hallo allemaal.'

Law schudt het hoofd, op de vraag of Sorrentino zijn keuze voor de rol als paus nog heeft toegelicht tijdens hun eerste ontmoeting. 'Nee, niet echt. Al vroeg ik hem dat wel. Paolo antwoordde dat er iets mysterieus en dubbelzinnings in mijn werk te zien was. Daar bleef het bij. Als ik nu doorvraag, dacht ik, krijgt hij misschien genoeg van me.'

Nog voor hij wereldwijde doorbrak, als rijkeluis-beau Dickie Greenleaf in *The Talented Mr. Ripley* (1999), werd Law in de Britse pers getypeerd als 'winnaar van de genetische jackpot'. Zijn exceptionele symmetrie kwam van pas bij verscheidene van zijn rollen; de geperfectioneerde mens in de stijlvolle sciencefiction *Gattaca* (1997), de gigolo-robot in Steven Spielbergs *A.I. Artificial Intelligence* (2001).

Oscarwinnaar Sorrentino (*La grande bellezza*), die even later plaatsneemt om de pers bij te praten, zegt voor Law te hebben gekozen omdat kijkers zich eenvoudigweg niet kunnen voorstellen dat Jude Law de paus is. 'Het is mijn plicht jullie te verrassen.'

Zijn tiendelige serie *The Young Pope*, een coproductie van de Amerikaanse tak van HBO, is vanaf zaterdag te zien bij de Nederlandse betaalzender Videoland, volgt de entree van Lenny Belardo, alias Pius XIII, de eerste (en fictieve) Amerikaanse paus in de geschiedenis. Die groeide op in een Venetiaans weeshuis, in de steek gelaten door zijn hippieouders. Hij zet, eenmaal verkozen tot plaatsvervanger van God op aarde, de dagelijkse gang van zaken binnen het Vaticaan op z'n kop.

Zo eist deze paus Cherry Coke Zero voor het ontbijt, heft hij het door voorganger Johannes Paulus II ingestelde rookverbod op en promoveert hij de non die hem opvoedde (een rol van Diane Keaton) tot vertrouwenspersoon. Ook schoffeert, kleineert en bespeelt hij op virtueuze wijze eenieder die zich aan zijn bureau meldt, inclusief de marketingdirectrice van het Vaticaan.

De beweegredenen van Sorrentino's hoofdpersonage zijn nog duister, tijdens de eerste twee afleveringen die afgelopen september in wereldpremière ging op het filmfestival van Venetië. Alhoewel de verse paus Sorrentino-esk barok droomt van liberale speeches waarin hij een langs breekt voor masturbatie, homoseksualiteit, abortus en stamcelonderzoek, geeft hij als hij wakker is juist blijk van een streng-conservatieve aard.

Paus Lenny zegt zich te spiegelen aan de anonieme kunstenaar Banksy en de Franse gezichtsloze popformatie Daft Punk: die palmen het publiek in zonder zich voortdurend aan de buitenwereld te tonen. Bij zijn eerste

V1
Film

publieke optreden in functie, medert in slagschaduw en slechts zichtbaar als silhouet, berispt hij de drommen katholieken op het Sint-Pietersplein: die schieten ernstig tekort in hun geloof.

‘Ik dacht dat ik het Vaticaan moest doorgronden’, zegt Law, over zijn voorbereiding op de rol. ‘Dus ik las over de geschiedenis van de pausen, over hetatholicisme. Allemaal interessant, maar het hielp me niks bij de serie. Paolo zei: acteer de man, acteer gewoon de man. Wie is die Lenny? Dát is je paus.’

Er is een overeenkomst tussen Lenny en Law, redeneert de acteur. ‘In de eerste scène zie je Lenny naakt, op slippers. Dan doet hij die jurk aan, om de paus te zijn. Ik doe kleren aan om een personage te spelen.’

De wens van deze Amerikaanse paus om relatief anoniem te willen blijven en zo nog machtiger te worden, noemt hij fascinerend. ‘Ik heb altijd geloofd dat je er niks aan hebt, die aandacht. Ik ben niet geïnteresseerd in privélevens van anderen. Het

maakt me niet uit hoe ze ruiken, met wie ze naar bed gaan en wat voor kleren ze dragen.’

Law, vandaag in joggingbroek en vaal T-shirt, was een van de Britse sterren wiens telefoon werd afgeluisterd door journalisten van *The News of the World*, in de beruchte schandaalzaak die leidde tot opheffing van het tabloid in 2011. ‘Los van het feit dat ze in mijn privéleven binnendrongen, bedreigden ze ook mijn anonimiteit als acteur. Daar was ik ontdaan over: ik wil niet dat je denkt te weten wie ik ben. Ik wil namelijk alles kunnen spelen: een paus, een koning, een bedelaar, een vrouw.’

Laws roem bleef altijd op peil, door de jaren heen. Maar als filmacteur raakte hij enigszins achterop; de beste rollen gingen naar zijn collega's. Onder de hoede van Sorrentino, die voor zijn Engelstalig werk eerder al Sean Penn inlijfde (*This Must Be the Place*), en Michael Caine en Harvey Keitel (*Youth*), speelt hij nu zijn meest prestigieuze rol in jaren. Op de set was Sorrentino ‘methodisch en kalm’, zegt de acteur. ‘Ik had geen relatie met hem zoals met andere regisseurs, dat je discussieert en zegt: laat me eens dit proberen, of dat doen. Paolo weet precies wat hij van je wil.’

Sorrentino, ook in de tuin, lurkt ontspannen aan zijn sigaartje en verstrekt antwoorden die – zoals gebruikelijk bij hem – nooit helemaal vrij zijn van spot. Welke taal sprak hij op de set van *The Young Pope*, vraagt iemand.

‘Eh... bad english’, antwoordt de cineast. ‘Ik ben in staat simpele mededelingen te doen in het Engels. Geen moeilijke. Maar op de set hoef ik ook geen moeilijke dingen te zeggen.’

Je kiest ervoor priester te worden omdat je bang bent voor de realiteit. Ik was net zo bang voor de werkelijkheid

De suggestie dat *The Young Pope*, waarin de cinematografie weinig onderdoet voor zijn speelfilms, eigenlijk beter tot z'n recht komt op bioscoop-

doek, uift de regisseur weg. ‘Dat is als beweren dat een beroepsvoetballer enkel in een stadion zou kunnen spelen. Het kan toch ook op straat.’

De televisiekus beviel hem, maar hij wil zich nu eerst weer aan speelfilms wijden: eentje over Silvio Berlusconi, om te beginnen. Eerder portretteerde hij al oud-premier Giulio Andreotti, in zijn wervelende en sinistere biopic *Il Divo*. Macht, bureaucratie, de dans met het kwaad – er loopt een klare lijn naar *The Young Pope*. ‘Ik tuigde mijn paus op met alle eigenschappen van een machtige man’, zegt de regisseur. ‘En het voornaamste kenmerk van zo'n machtige man is diens angst dat hij zijn macht verliest, dat iemand die wil afnemen.’

Zijn leven is niet wezenlijk veranderd sinds het succes van *La grande bellezza*, meent de cineast. ‘Het beste wat je kunt doen na het winnen van een Oscar, is doen alsof je er nooit eentje hebt gewonnen. Het geluk en de luxe om te kunnen werken met wie ik maar wil, had ik daarvoor ook al. Dus ach.’

Toch hield Diane Keaton de boot af, gevraagd voor de rol als non in *The Young Pope*. De Amerikaanse actrice twijfelde niet over de capaciteiten van de Italiaanse regisseur, wel over die van haarzelf. ‘Ze dacht dat ze enkel comedy kon spelen, geen drama.’

Ook op de set nog, merkt collega-acteur Law op. ‘Ze bleef maar zeggen: ik ben een komiek, ik ben grappig. En ze was ook grappig, tussen de opnamen. Wat ik me nooit eerder realiseerde: Diane is niet enkel de actrice uit *Annie Hall*, ze is Annie Hall. Ze noemde me altijd uwe eminentie, nooit Jude. Goedemorgen uwe eminentie, hoe gaat het met uw heiligheid?’

Een dag eerder stond Sorrentino een perszaal vol opgewonden Italianen te woord, die toch ook wilden weten of de serie mocht worden beschouwd als aanval op de katholieke kerk. Welnee, reageerde de regisseur laconiek. ‘Ik hoop dat ze niet boos worden’, zegt hij nu. ‘Want ik wil helemaal niet provoceren.’ Maar *The Young Pope* toont het Vaticaan als een bastion vol machtsspelletjes en achterkamertjesgekonkel, werpt een journalist in de tuin tegen. Veinst de regisseur dan niet, als die beweert dat hij de kerk niet attaqueert? ‘Nee’, antwoordt Sorrentino kalmjes. ‘Zulke machinaties tref je overal aan. Daarin verschilt het Vaticaan niet van een willekeurig politie- of architectenbureau. Wat ik me afvroeg was dit: wat betekent het voor een mens, toch een wezen van vlees en bloed, om aangevoelen te worden als vervanger van God op aarde? Dat is wel een dilemma.’

De wereld van de geestelijkheid staat dicht bij die van hem, zegt Sorrentino met vrome blik, die overgaat in een glimlach. ‘Je kiest ervoor priester te worden omdat je bang bent

voor de realiteit. Daarom omarm je de katholieke kerk, zoals ik het film maken omarmde. Ik was net zo bang voor de werkelijkheid.’ Aflevering 1, 2 en 3 van *The Young Pope* vanaf 5/11 op abonneekanaal Videoland; daarna elke zaterdag een nieuwe aflevering.

Onvergetelijke beelden bevat
Sorrentino's eerste serie zeker.

Maar na twee afleveringen is nog niet duidelijk of *The Young Pope* een nieuw meesterwerk is.

Televisie maken die aanvoelt als cinema, dat nam Paolo Sorrentino zich voor toen hij begon aan *The Young Pope*. De kijker zou zich na het zien van de eerste tv-serie van de Italiaan (maker van *La grande bellezza* en *Youth*) óók beelden moeten herinneren, niet enkel flarden scherpe dialoog of verhaallijnen. Zo kruipt de paus in kwestie (Jude Law) maar meteen onder een hoge berg baby's vandaan op het San Marco plein in Venetië, in de droomachtige beginscène van aflevering één. Er volgen meer beelden die je niet snel vergeet. Sorrentino kreeg zichtbaar afdoende budget, en werkte met zijn vaste cameraman en meester-stilist Luca Bigazzi.

De 10-delige, Engelstalige HBO-serie is buiten Amerika bij betaalzenders ondergebracht; in Nederland is dat Videoland. Vooraf werden slechts twee afleveringen vertoond aan de pers. Daarin volgen we het aantreden van Lenny Belardo als paus Pius XIII. Die presenteert zich als aartsconservatief, maar gaat binnen de muren van het Vaticaan onorthodox te werk. De jonge Amerikaan is opgegroeid als weeskind onder de hoede van zuster Mary (Diane Keaton). Hij installeert zijn surrogaatmoeder terstond in het machtscentrum van het Vaticaan. Dit tot afgrijzen van machiavellist en topkardinaal Voiello (geestige rol van Silvio Orlando).

Ook Law valt op, in wat als een carrièrehoogtepunt mag worden beschouwd. De Britse acteur houdt zijn knappe, uitgestreken gezicht meesterlijk in plooi tijdens de vele sardonische uitwisselingen met al diegenen die ineens zijn mindere zijn geworden. Sorrentino spot en flirt met alle gewoonten en tekortkomingen van de hofhouding van de paus, maar legt – net als paus Lenny – zijn kaarten niet meteen op tafel. Mogelijk blijkt deze paus, die het goed met zichzelf getroffen heeft, een volbloed narcist, mogelijk is er meer aan de hand.

Bor Beekman

The Young Pope

Drama

★★★★★

Regie

Paolo Sorrentino

Met

Jude Law, Diane Keaton, Cécile de France, Silvio Orlando.

10 x 50 min.; vanaf

Door Ivo van Hove

Jude Law beleeft, naast zijn televisieactiviteiten in dienst van Paolo Sorrentino, mogelijk ook een carrièrepiek op het toneel. Ivo van Hove regisseert hem in het stuk *Obsession*, naar Luchino Visconti's gelijknamige film uit 1943, die weer was gebaseerd op de roman *The Postman Always Rings Twice* van Jams M. Cain. De Engelstalige coproductie van Toneelgroep Amsterdam en het Londense Barbican Centre gaat voorjaar 2017 in première. Law speelt een van de hoofdrollen als 'aantrekkelijke zwerver', meldt de website van Toneelgroep Amsterdam. Ook acteurs Gijs Scholten van Aschat en Halina Reijn spelen grote rollen.

Sorrentino Foto AFP

★ **VIDEOLAND**

Met de aankoop van *The Young Pope* wil betaalzoender en filmcatalogus Videoland (eigendom van RTL Nederland) een 'alternatief' bieden voor liefhebbers van buitenlandse kwaliteitsseries. Kijkers kunnen kiezen uit een abonnement, om zo onbeperkt films en series te kijken, of de aanschaf van een prepaid Videolandkaart, waarmee een enkele kijkperiode kan worden afgekocht. Die kaarten zijn tevens verkrijgbaar in de winkel.

Ik las over de geschiedenis van de pausen, over hetatholicisme. Allemaal interessant, maar het hielp me niks bij de serie

Law Foto EPA

